

Протокол № 78
засідання Ради Нотаріальної палати України,
що проведено дистанційно, в режимі «он-лайн»

м. Київ

«15» січня 2021 року

Прийняли участь члени Ради НПУ:

*Марченко В.М., Кирилук О.Ю.,
Войтовський В.С., Бадахов Ю.Н.
Суханова Т.О., Курта Н.В.,
Бунякіна О.В., Бельдєй М.І.
Заріцька Є.О., Парамонов О.В.,
Масловець Л.С., Кіцула О.М.,
Дерун К.А., Козаєва Н.М., Балик
Т.М., Пульний С.М., Пилипенко
Ю.П., Нехимчук К.Б., Левенець
Т.П., Гура Л.Б., Бернацька І.М.,
Ворошина Л.В., Пивовар В.А.,
Самощенко О.А., Негра О.А.,
Оксанюк А.А., Терещенко М.Є.,
Блауш Н.З., Коваленко В.В.*

Головуючий: В.М.Марченко
Секретар: Н.М.Козаєва

Засідання розпочато о 10 год.00 хв.

Засідання Ради НПУ проведено в робочому порядку у відповідності до пункту 5.13 Статуту НПУ в режимі «он – лайн» (доведення порядку денного, погодження проекту рішення Ради НПУ за допомогою технічних засобів – телефону, електронної пошти).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Задля невідкладного обговорення та прийняття рішення, **пропонується** включити до Порядку денного «он-лайн» засідання Ради НПУ наступне питання:

1.Щодо формування нотаріальних округів у зв'язку із набранням чинності Постанови Верховної Ради України № 807 від 17.07.2020 «Про утворення та ліквідацію районів»
(Доповідач: Президент НПУ **Марченко В.М.**)

СЛУХАЛИ: 1. Президента НПУ Марченка В.М. про формування нотаріальних округів у зв'язку із набранням чинності Постановою Верховної Ради України № 807 від 17.07.2020 «Про утворення та ліквідацію районів».

Марченко В.М. зазначив, що згідно частини першої статті 133 Конституції України систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села .

19.07.2020 набрала чинності Постанова Верховної Ради України № 807 від 17.07.2020 «Про утворення та ліквідацію районів» (далі – Постанова) відповідно до якої ліквідовано всі райони в областях згідно з чинним адміністративно-територіальним поділом та створено в Автономній Республіці Крим та областях 136 нових районів.

Таким чином, після набрання чинності відбулася зміна адміністративно-територіального поділу України, сформовано та утворено райони з територіальних громад, як територіальних одиниць, встановлено межі районів - по зовнішній межі територій сільських, селищних, міських територіальних громад, які входять до складу відповідного району. Тобто, межа району проходить по межі територіальної громади, яка межує з іншою територіальною громадою, що віднесена до складу іншого району.

Згідно Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» до геопросторових даних віднесено адміністративно-територіальні одиниці, в тому числі їх межі, територіальні громади, в тому числі межі їх територій.

Крім того, у переліку наборів (видів) геопросторових даних до даного Закону до елементів АТУ включено об'єднані територіальні громади, що, як наслідок, буде відображатися у характеристиках об'єкта нерухомого майна.

Нехимчук К.Б. нагадав членам Ради НПУ, що перелік нотаріальних округів відповідно до адміністративно-територіального устрою було закріплено Міністерством юстиції наказом Міністерства юстиції України від 12 січня 1999 № 2/5, одночасно при затвердженні граничної чисельності приватних нотаріусів у нотаріальних округах (квот), який втратив чинність відповідно наказу Міністерства юстиції України від 22.03.2013 № 521/5.

Наказом Міністерства юстиції України від 04.03.2016 за № 638/5, з посиланням на статтю 2-1 Закону України «Про нотаріат» (далі - Закон) та Постанови Верховної Ради України від 04.02.2016. «Про перейменування окремих населених пунктів та районів» № 984-VIII, затверджено «Перелік нотаріальних округів в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі».

Відповідно до статті 13¹ Закону нотаріальний округ – територіальна одиниця, в межах якої нотаріус здійснює нотаріальну діяльність і в межах якого знаходиться державна нотаріальна контора, в якій працює державний нотаріус, або робоче місце (контора) приватного нотаріуса.

Тобто, законом визначено, що **нотаріальним округом є територіальна, а не адміністративно-територіальна одиниця.**

Водночас, визначення нотаріальних округів проводиться **відповідно до адміністративно-територіального устрою України.**

У містах з районним поділом округом діяльності нотаріуса є вся територія міста.

У разі зміни адміністративно-територіального поділу України, в результаті якого розташування робочого місця (контори) приватного нотаріуса увійшло до іншого нотаріального округу, нотаріальна діяльність відповідних нотаріусів повинна бути зареєстрована в цьому нотаріальному окрузі.

Статтею 1 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено:

територіальна громада - жителі, об'єднані постійним проживанням у **межах** села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що **мають єдиний адміністративний центр**;

адміністративний центр територіальної громади - населений пункт (село, селище, місто), що має розвинену інфраструктуру і, як правило, розташований найближче до географічного центру території територіальної громади та в якому розміщується представницький орган місцевого самоврядування територіальної громади;

територія територіальної громади - **нерозривна** територія, в межах якої територіальна громада здійснює свої повноваження щодо вирішення питань місцевого значення відповідно до Конституції і законів України, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

У зв'язку з цим, враховуючи відсутність чіткого формулювання Закону щодо визначення територіальної одиниці для нотаріальних округів, не буде суперечити Закону визначення територіальною одиницею для нотаріального округу,

як території адміністративно-територіальних одиниць передбачених Конституцією України;

так і території територіальної громади (або декількох територіальних громад) до складу якої входить декілька адміністративно-територіальних одиниць, або ж які складають ту чи іншу адміністративно-територіальну одиницю.

Визначальним є:

-територія однієї адміністративно-територіальної одиниці (міста, села, селища) може входити лише **до одного** нотаріального округу та не може входити одночасно до декількох нотаріальних округів;

-назва нотаріального округу прив'язується до назви адміністративно-територіальної одиниці (наприклад: назви району, міста).

При формуванні принципової позиції до підходів визначення нотаріальних округів необхідно поєднати:

збереження нотаріусів у районах та віддалених населених пунктах;

покращення доступу громадян та бізнесу до нотаріальних дій ;

забезпечення високої якості вчинених нотаріальних дій;

суворе дотримання законодавства;

відсутність необхідності припинення нотаріальної діяльності в діючих нотаріальних округах, що тягне за собою архіву, відключення від реєстрів тощо та повну зупинку роботи нотаріату.

Президент НПУ **Марченко В.М.**, запропонував розглянути варіант формування нотаріальних округів за принципом максимального наближення території нових округів до діючих районних та міських нотаріальних округів шляхом привласнення їм нумерації всередині області, на території якої вони розташовані.

При цьому, відштовхуватись від сформованої в результаті адміністративної реформи території об'єднаних територіальних громад, задля унеможливлення колізій в питаннях територіальної належності нерухомого майна, в тому числі земельних ділянок.

Дана пропозиція була відхилена у зв'язку з відсутністю законодавчої можливості її втілення.

Членами Ради НПУ також був обговорений варіант формування обласних нотаріальних округів. Даний варіант був відхилений як такий, що погіршує доступ громадян до нотаріальних дій, призводить до відтоку нотаріусів до обласних центрів, закриття нотаріальних контор у віддалених районах та містах.

Нехимчук К.Б. зазначив, що за результатом правового аналізу законодавства, який зроблено робочою групою можливо сформувати наступні допустимі варіанти визначення нотаріальних округів :

1. Варіант

Міські нотаріальні округи у містах: Київ та Севастополь, обласних центрах та містах (з урахуванням щільності населення більше 400 000 та доцільності і навантаження тощо)

Районні нотаріальні округи – згідно новостворених районів.

Цей варіант - це акцент на соціальну складову. Він дозволить зберегти районних нотаріусів, як клас, та забезпечить їх доступність до кожного громадянина та представника бізнесу.

Крім того, такий підхід забезпечить високу якість вчинених нотаріальних дій та дотримання існуючого та такого, що виправдав себе роками, балансу між завантаженістю роботою міських нотаріусів та нотаріусів наближених до великого міста територій (району).

2. Варіант

Міські нотаріальні округи у містах Київ, Севастополь, містах з урахуванням щільності населення більше 700 000 та доцільності і навантаження тощо (міста: Дніпро, Донецьк, Запоріжжя, Львів, Одеса, Харків).

Районні нотаріальні округи згідно новостворених районів.

3. Варіант

Міські нотаріальні округи у містах: Київ, Севастополь.

Районні нотаріальні округи згідно новостворених районів.

З метою невідкладного прийняття рішення, членам Ради запропоновано проголосувати та ухвалити рішення по наступних варіантах:

1.Варіант

Міські нотаріальні округи у містах: Київ та Севастополь, обласних центрах, містах (з урахуванням щільності населення більше 400 000 та доцільності і навантаження тощо).

Районні нотаріальні округи – згідно новостворених районів.

2.Варіант

Міські нотаріальні округи у містах Київ, Севастополь, містах Дніпро, Донецьк, Запоріжжя, Львів, Одеса, Харків (з урахуванням щільності населення більше 700 000 та доцільності і навантаження тощо)

Районні нотаріальні округи згідно новостворених районів.

3. Варіант

Міські нотаріальні округи у містах: Київ, Севастополь.

Районні нотаріальні округи згідно новостворених районів.

Направити звернення НПУ до Міністерства юстиції України щодо реалізації прийнятого рішення про визначення нотаріальних округів.

УХВАЛИЛИ: Затвердити **Варіант 1 Міські нотаріальні округи** формуються у містах: Київ та Севастополь, обласних центрах, містах (з урахуванням щільності населення більше 400 000 та доцільності і навантаження тощо).

Районні нотаріальні округи – згідно новостворених районів.

Рішення прийнято.

Порядок денний вичерпано.

Засідання закрито о 17 год.00 хв.

Головуючий

Підпис

В.М. Марченко

Секретар

Підпис

Н.М. Козаєва